

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט טל ויסמן בן שחר

מבקשים 1. מחלקה לשרותים חברתיים

נגד

משיבים

פלוני 1

פלוני 2

החלטה

נוסח מותר לפרסום

1. הקטינה, פעוטה בת שלוש וחצי, הוצאה ממשמורת אמה, למשפחת קלט חירום, זאת טרם מלאו לה שנתיים, ובחלוף כששה חודשים הועברה למשפחת אמנה לטווח ארוך, המבקשת בבוא היום לאמצה. המשיבה, אמה של הקטינה, אוהבת אותה בכל נימי נפשה, מסרבת להשלים עם הפרידה שנכפתה עליה, וסבורה כי הסכמתה להליך בשלב מוקדם, היא שהובילה להוצאת ביתה. על כן חזרה והבהירה לבית המשפט כי מעולם לא עשתה כן וביקשה הזדמנות לקבל את ביתה למשמורתה, זאת תוך קבלת מירב הסיוע והעזרה להצליח במשימתה זו. לאור האמור, נוכח טענותיה החוזרות של האם, והתכחשותה להסכמות שנתנה בעבר, החלטתי לשוב ולבחון את דרכי הטיפול המיושמות בעניינה של הקטינה ולבדוק אם קיימות דרכי טיפול אלטרנטיביות, הפוגעות פגיעה פחותה בזכותה של המבקשת לגדל את ביתה, זאת לפי סעיף 14 לחוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך – 1960.

2. הנפשות הפועלות:

האם - המבקשת – בת להורים הסובלים ממחלת נפש, המתקיימת מקצבת נכות ומזונות, מתגוררת בדירה שכורה, מאובחנת עם הפרעת אישיות בלתי ספציפית, נמצאת במעקב במרפאה לבריאות הנפש ונוטלת טיפול תרופתי. המבקשת, המוכרת לרשויות הרווחה מזה שנים רבות, על רקע מוגבלותה וסביב דיווחים חוזרים אודות אירועי אלימות בתוך משפחתה, בינה לבין אביה ובינה לבין הקטינה, קיבלה הצעות רבות לסיוע, הדרכה הורית, תמיכה מגוונת, ועזרה רבה. למרות כל אלה חזרו והתקבלו דיווחים רבים כי הקטינה חשופה

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 להתנהגות אלימה מצד המשיבה, לרבות איומים, צעקות, עונשים ואף נקיטת אלימות פיזית
2 כלפיה. המשיבה הודתה בחלק מן המעשים והסבירה כי הילדה "צריכה חינוך", ובהמשך לכך
3 לעיתים קיבלה את הסיוע שהוצע לה, ופעמים רבות אחרות דחתה אותו.
4

5 **האב** – סובל מסכיזופרניה, על רקע שימוש בסמים, נמצא במעקב פסיכיאטרי ונוטל טיפול
6 תרופתי. לדבריו, הקטינה נולדה מקשר קצר טווח בן חודש ימים, בינו לבין המבקשת, ורק
7 לאחר בדיקת אבהות, הכיר בקטינה כביתו. עד להוצאת הקטינה לקלט חירום, לא היה קשר
8 בין האב לקטינה, אך עם הוצאתה, הביע נכונות ורצון לכאורה, לקבלה למשמורתו. בהמשך
9 לכך ובמסגרת ההליך המשפטי, עבר אבחון מסוגלות הורית ונמצא כבעל מסוגלות חלקית
10 בלבד. עת נדרש להירתם לשיתוף פעולה עם הרווחה, הודיע כי אינו מעוניין להגיע לוועדות
11 בעניינה של הקטינה ואף לא למפגשים עמה, במרכז קשר, ומאז נעלמו עקבותיו.
12

13 **הקטינה** – פעוטה, ילידת 2015, מאז באה לעולם, נשקף סיכון גבוה להתפתחותה. תחילה
14 התגוררה עם אמה, המבקשת, בבית הסב (אביה של האם), ובהמשך לאור מערכת יחסים
15 אלימה וסוערת בין השניים, בעידוד וסיוע רשויות הרווחה, עברה המשיבה להתגורר עם
16 ביתה, בדירה נפרדת.
17
18

3. הליכים קודמים:

19
20
21 **ביום 26.10.17** הורה בית המשפט על מתן צו חרום מכוחו הוצאה הקטינה ממשמורת אמה
22 והועברה לקלט חרום, זאת בעקבות דיווחים חוזרים אודות מצבה הקשה של הקטינה, פעוטה
23 בת שנה ו 11 חודשים, וחשש כבד לשלומה הפיזי והנפשי והכל בהתאם לתפקוד אמה -
24 המבקשת. בהמשך לכך נבדקה אפשרות שילובן של הקטינה ואמה ביחידת האימהות בבית
25 שבתאי לוי וביום 28.11.17 התקבל מענה לפיו המבקשת אינה מתאימה למסגרתם, זאת לאור
26 מוגבלותה, נוכח קווים אלימים המאפיינים אותה, חוסר יכולתה לקבל טיפול, להפנים
27 מסרים הכרחיים ועוד.
28

29 **ביום 25.2.18** הוכרזה הקטינה כ"קטינה נזקקת", זאת בהסכמת הצדדים כולם, לרבות
30 הסכמתה של המבקשת. באותו המועד הורה בית המשפט על העברתה של הקטינה למשפחת
31 אמנה חסויה, לטווח ארוך. ב"כ המשיבה נתן הסכמתו לשילוב הקטינה במשפחה קבועה אך
32 חזר וטען כי האם מתנגדת נחרצות לאפשרות כי ביתה תאומץ בעתיד, והדגיש כי היא מבקשת

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לבקרה לעיתים תכופות, באופן רציף, קבוע ומסודר. באותו המועד הורה בית המשפט כי האם תעבור אבחון מסוגלות הורית, זאת לאחר שנתנה הסכמתה לכך.

ביום 11.4.18 התקבל אבחון מסוגלות הורית של המבקשת (להלן: "האבחון"), בו נקבע כי אין לה מסוגלות הורית כלפי ילדתה וכי לאור העובדה כי מדובר בבעיות כרוניות, אין צפי כי נתון זה ישתנה בעתיד. על כן, המליץ המומחה, ד"ר מסלאחה, על העברת הקטינה למשפחה קבועה למטרת אימוץ.

ביום 18.05.2018 הועברה הקטינה למשפחת אומנה עם אופק אימוץ, בה נמצאת עד היום. בכל החודשים שחלפו חזרה המבקשת וביקשה לפגוש בביתה במרכז קשר, ולא פעם הביעה כעס, תסכול ואכזבה מביטול מפגשים, מסיבות שונות. לצד זאת בהזדמנויות שונות, ביקשה לפגוש את הקטינה בתדירות פחותה, זאת לאור הקושי בנסיעות, ההוצאות הגבוהות הכרוכות בכך, ולעיתים העייפות מן ההתמודדות בכללותה (ר' למשל האבחון, וסיכומי מרכז קשר ת/18).

ביום 11.06.2018 התקיים דיון בבית המשפט, במסגרתו מסרו העו"ס וב"כ הקטינה כי מצבה של הקטינה מצוין, היא מתקשרת היטב עם בני המשפחה ונראה כי מרגישה נינוחה ובטוחה במקום. ב"כ המשיבה נתן **הסכמתו** להארכת הצווים בעניינה של הקטינה והסביר כי ממצאי האבחון הובילו את המשיבה להפנים את המצב לפיו לא תוכל לקבל את ביתה למשמורת, אולם חזר והודיע כי היא מבקשת לקיים עמה מפגשים קבועים ובבוא היום תתנגד להליך אימוצה.

חילופי ייצוג – במהלך ההתדיינות בתיק זה, הייתה המבקשת מיוצגת ע"י עורכי דין מטעם הלשכה לסיוע משפטי, אולם פעם אחר פעם ביקשה להחליף את זהות המייצג, זאת מטעמים שונים, לא ברורים די הצורך. בתחילת ההליך יוצגה ע"י עו"ד מסאלחה, ביום 26.06.2018 הועבר הייצוג לעו"ד זאיד, ובחלוף מס חודשים נוספים, ביום 01.01.2019, התקבלה הודעה נוספת על החלפת הייצוג והעברתו לעו"ד גלית.

ביום 29.11.2018 התקיים דיון מעקבי במסגרתו עתרה המבקשת לקיים עיון חוזר בסוגיית הוצאת הקטינה ממשמורת האם, וביקשה לבחון נקיטת דרכי טיפול חלופיות בעניינה. העו"ס התנגדה למבוקש, ובהחלטתו מיום 05.12.2018 קבעתי כי לא נתקיימו נסיבות חדשות המצדיקות את בחינת שינוי דרכי הטיפול, ודחייתי את הבקשה.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- ביום 11.12.2018 התקבל מכתב מהמבקשת, במסגרתו חזרה והתייחסה לדיווחים שנתקבלו ברווחה עובר להוצאת צו החירום, במהלך שנת 2017, וטענה באריכות בדבר רצונם של המודיעים להתנקם בה. נוסף לכך טענה כי הקטינה עוברת התעללות בקלט חירום ובמשפחת האמנה בה שולבה וחזרה וביקשה מבית המשפט לשנות את החלטתו.
- לאור הדברים האמורים ובשל התרשמותי כי המבקשת אינה יודעת מנוח, דואגת עד מאד לגורל ביתה, וחוששת כי הוצאתה ממשמורתה, מקורה בטעות, הוריתי על שינוי החלטתי מיום 5.12.18 וקבעתי כי ישמעו ראיות בתיק בסוגיית דרכי הטיפול הננקטות בעניינה, זאת לפי סעיף 14 לחוק הנוער.
5. מטעם הצדדים הוגשו תצהירי עדות ראשית והעדים נחקרו בחקירות נגדיות בפניי. מטעם המבקשת ובנוסף לעדותה שלה, העידה בעלת הדירה בה התגוררה בעת הרלוונטית, ואביה של המבקשת. מטעם המשיבה העידו עובדי רווחה אשר ליוו את המבקשת, עוד טרם ילדה את ביתה, ועד שהוצאה הפעוטה ממשמורתה. נוסף לכך הוגשו מסמכים רבים המתעדים דיווחים שנתקבלו בעניינה של הקטינה, דוחות אודות מצבה, גיליונות טיפול של המשיבה, אבחון מסוגלות הורית ועוד.
6. תמצית טענות הצדדים :
- טענות המבקשת - ב"כ האם :
- א. הוצאת קטינה ממשמורת אמה, מטילה על הרווחה נטל כבד להוכחת תביעתה, ולדידה במקרה האמור – לא עמדה בנטל הדרוש, כפי שיפורט להלן :
- לא הוכח די הצורך כי נשקף לקטינה סיכון ממשי, ונתגבשה עילה להוצאתה מבית אמה. לטענת ב"כ האם, הודתה המבקשת בהפעלת אלימות פיזית ומילולית כלפי ביתה, באירוע אחד יחיד. ראיות נוספות לסיכון זה, עניינן בדיווחים אנונימיים של שכנים, שלא הופיעו בפני בית המשפט ועל כן לא ניתן להתרשם ממהימנותם ולהסתמך עליהם.
- ב. הרווחה פעלה בפזיזות, תוך שלילת זכותה של המבקשת להשמיע את דבריה, ולקבל סיוע המותאם לצרכיה, זאת בטרם הוצאה ביתה ממשמורתה. לטענתה אין בדיווחים אלה, כדי להוכיח שיש סיכון ועילה להוצאת הקטינה מהבית.
- ג. אין לייחס משקל לאבחון מסוגלות הורית שנערך למבקשת, זאת לאור פער בין הכתוב בחוות הדעת הקובעת כי אין למשיבה מסוגלות הורית לבין עדות המומחה בבית המשפט, אשר קבע כי מסוגלותה מוגבלת. נוסף לכך טענה כי עת הוצאה הקטינה מרשות אמה, חוותה נתק

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 מוחלט ממנה למשך חודש ימים, והיה בכך כדי להשפיע באופן דרמטי על אבחון המסוגלות
2 שנערך לאחר מכן.
- 3 ד. **אין לייחס משקל לעדויותיהם של אבי המבקשת ושל סבתה**, אשר העידו מטעמם של
4 המבקשת, זאת נוכח מצבם הבריאותי, הפרעות נפשיות מהן סובלת הסבתא וסכסוך קודם
5 ביניהן.
- 6 ה. המבקשת סובלת מהפרעה נפשית קלה, בת שיקום, ועל כן ולאור כל האמור, יש לתת לה
7 הזדמנות נוספת לטפל בביתה.
- 8
- 9 **7. טענות המשיבה:** המבקשת אינה מסוגלת לגדל את ביתה, ועל כן אין מנוס מהותרת המצב
10 הקיים על כנו, ויש לדחות את הבקשה לשינוי דרכי טיפול בעניינה. להלן נימוקיה בתמצית:
11
- 12 א. **העדר מסוגלות הורית** – המשיבה, הסובלת מהפרעות נפשיות אשר משפיעות על אופן
13 תפקודה, מתקשה לנהל אורח חיים יציב, סובלת מהתקפי זעם והתפרצויות אלימות, נעדרת
14 עורף משפחתי תומך. לעמדת ב"כ היועמ"ש המבקשת אינה מבינה את צרכי ביתה, נעדרת
15 יכולת לטפל בה וחסרת מסוגלות הורית ולו מינימלית לטיפול בקטינה.
- 16
- 17 ב. **ניסיונות כושלים לשילוב האם בטיפול** – טרם נולדה הקטינה ועד אשר הוצאה ממשמורת
18 אמה, עשו רשויות הרווחה כל מאמץ לסייע למבקשת, לשלבה בטיפול והדרכה, הן בתוך ביתה
19 והן מחוצה לו, אך מאמצים אלה לא נשאו פרי. לעיתים נאותה המשיבה לקבל עזרה, אך לא
20 הצליחה ליישם את הכלים שהוצעו לה, ובמקרים אחרים סירבה לעזרה המוצעת.
- 21
- 22 ג. **מצבה של הקטינה** – כישלון תוכניות הטיפול השונות הוביל להתדרדרות מתמדת
23 בתפקודה של המבקשת, והדבר קיבל ביטוי ופגע במצבה ההתפתחותי של הקטינה. עת שהתה
24 הקטינה בחיק אמה, חוותה הזנחה קשה, הייתה חשופה להתפרצויות זעם והתנהגות אלימה
25 של אמה, ולא קבלה מענה לצרכייה הפיזיים, הנפשיים, הרגשיים וההתפתחותיים.
26 להתרשמות המטפלים בה באותה עת, סיכויי שיקום לא נראו באופק.
- 27
- 28
- 29 **8. טענות האפוטרופא לדין** - ניסיונות רבים למתן סיוע למבקשת, כשלו, זאת לאור סירובה
30 לשתף פעולה והדיפתה את שלל ההצעות על הסף.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לטענתה - שמיעת הראיות בתיק אך הבליטה את חוסר מסוגלותה של המשיבה, ואת העדר התובנה לצרכי הקטינה. אבחון המסוגלות ההורית, הודאותיה של המשיבה ועדותו של אביה, מובילים כולם לדחיית הבקשה לשינוי דרכי הטיפול.

9. **אקדים ואומר כי לאחר שקראתי את כל המסמכים, התרשמתי ממכלול הראיות, הקשבת קשב רב לעדויות ונתתי משקל רב לדבריה של המבקשת בעצמה, מצאתי כי אין מקום ודרך לשנות את החלטותי הקודמות, ולהורות על שינוי דרכי טיפול בעניינה של הקטינה. טובתה של הקטינה ושמירה על שלומה הפיזי והנפשי, מחייבים הותרתה במשפחה קבועה, חמה ואוהבת, המשמשת לה בית יציב, עוטף ומחבק ומבקשת להוסיף לעשות כן.**

דיון:

10. הוראת סעיף 14 לחוק הנוער היא המסגרת המשפטית בגדרה תבוא החלטה זו, ועניינה בבחינת שינוי נסיבות המצדיק שינוי בדרכי הטיפול הנקטות בעניינה של הקטינה והכל לפי טובתה ועל מנת להגן עליה ולתת מענה הולם לצרכיה. הקטינה יצאה מביתה עת הייתה במצב קשה, עם איחור התפתחותי ניכר, ומזה כשנה נמצאת במשפחת אמנה לטווח ארוך, המקובלת על השרות למען הילד, היא מתפתחת כראוי, מצמצמת את הפערים איתם הגיעה ומקבלת מענה מיטיב לכל צרכיה.

11. למרות זאת, ולאור העובדה כי בשלב זה מצויה הקטינה במסגרת אמנה, המוגדרת מראש כפתרון זמני, נקודת המוצא שהנחתה אותי, בבחינת המקרה שבפניי, הינה נקודת המוצא הבסיסית, המנחה את בתי המשפט, בבואם לבחון התערבות ביחסי הורים וילדים. התערבות זו הכרוכה בפגיעה בזכותו הבסיסית של הורה להורות והפרת האוטונומיה המשפחתית, יכול ותעשה אך במקרים חריגים, בהם ההורה מתפרק מזכותו וחובתו הבסיסית לדאוג לילדו הביולוגי, או שאלה נפגעו בצורה קשה. במקרים האמורים - בשם זכותו של קטין להתפתחות תקינה, לשם שמירה על שלומו הפיזי והנפשי, מתוך דאגה לזכויותיו, ועל מנת להגן על טובתו – יתערב בית המשפט לנוער, וימלא חובתו ליצור בעבורו תנאים בהם יהא מוגן ובטוח, בריא ואוהב.

12. כב' השופט הנדל הוסיף וקבע ברע"א 8087/17 כי חוק הנוער טיפול והשגחה דורש: "מתאם הדוק בין היקף נזקקותו האמיתית של קטין לבין סוג האמצעים הננקטים בעניינו. אופיים ומידתיותם קשורה באלה קשר אמיץ והכרחי. על פי חוק הנוער, יש להקפיד הקפדה יתרה בראש

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 ובראשונה על סיווגו של קטין כקטין נזקק; לאחר מכן, נדרשת מידתיות בהפעלת האמצעים הננקטים
2 תוך התמקדות בטובתו של הקטין (רע"א 3009/02 פלונית נ' פלוני, פ"ד נו(4) 872, 888 (2002)).
3 הוצאת קטין ממשמורת האחראי לו תיעשה רק כמוצא אחרון – הכרח בל יגונה (ע"א 783/81 פלוני
4 נ' פלמוני, פ"ד לט(2) 1, 7 (1983), להלן: עניין פלוני) – כשלא ניתן להבטיח את שלומו בהפעלת
5 אמצעי מתון יותר (עניין פלוני, עמוד 274)... חיוני להעריך אפוא את צורכי הקטין בזהירות יתרה
6 בצד מתן משקל ראוי לערך האוטונומיה המשפחתית ולשקלל ערכים אלה בטרם יופעלו אמצעים
7 לניתוקו של ילד מהורהו (עניין פלוני, עמוד 275).
8 לשונו של סעיף 2(2) היא: "האחראי על הקטין אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו או
9 שהוא מזניח את הטיפול או ההשגחה". השאלה מהי הזנחה אינה מוגדרת בחוק. מדובר,
10 כדברי האפוסטרופא, במושג בעל ריבוי מאפיינים והגדרות. זוהי רקמה פתוחה במובן
11 השלילי. מבנה תת הסעיף עשוי לסייע בהבנתו. ישנה התייחסות להורה האחראי שאינו
12 מסוגל לטפל בקטין – מבחן יכולת – והתייחסות לאחראי שמזניח את הטיפול או את
13 ההשגחה – מבחן תוצאה. נראה, כי הקשר בין שני המסלולים הוא שהורה שמזניח את
14 הטיפול או את ההשגחה הוא כהורה שאינו מסוגל לטפל בקטין. לאמור: ההזנחה בטיפול או
15 חוסר היכולת חייבות להיות ברמה שפוגעת בגרעין טובת הילד.. (רע"א 8087/17 פלוני נ'
16 המחלקה לשרותים חברתיים פרדס חנה – פורסם בנבו).
17

12. מן הכלל אל הפרט :

19
20 נזקקותה של הקטינה – כאמור אין מחלוקת בין הצדדים אודות נזקקותה של הקטינה.
21 הקטינה נולדה לאמה, אשר הרתה כתוצאה מקשר קצר ומזדמן עם המשיב, וגידלה אותה
22 כאם חד הורית, בעזרת אביה ובסיוע רשויות הרווחה. אמה, אישה חולת נפש, בת לשני הורים
23 חולי נפש, אחיה היחיד שם קץ לחייו על רקע מחלה פסיכיאטרית, והיא סובלת מ-100% נכות
24 נפשית, ומתמודדת כל חייה עם בעיות נפשיות ותפקודיות. על רקע זה התקשתה המבקשת
25 לטפל בביתה ולהשגיח עליה ובמצבים רבים היה חשש כי שלומה הגופני או הנפשי של הקטינה
26 יפגע. על כן, ובהסכמת הצדדים אשר עודנה עומדת בעינה, הוכרזה הקטינה בקטינה נזקקת
27 לפי סעיפים 2 (2) ו (6) לחוק הנוער טיפול והשגחה (ר' הסכמת הצדדים בפרוטוקול מיום
28 25.2.18 בצב"ן 51551-10-17).
29

13. מבחן היכולת - האם המבקשת מסוגלת לטפל בקטינה ?

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

המבקשת מוכרת לרשויות הרווחה מזה שנים ארוכות, כאשה הסובלת מבעיות נפשיות ותפקודיות רבות בעטיין הוכרה כנכה. המבקשת סובלת מקושי רב בהתמודדות תחת לחץ, בשליטה בכעסיה והיא נוטה להתפרץ בצורה אלימה, תוך שימוש באלימות מילולית ולעיתים באלימות פיזית. על כן, הייתה המבקשת מלווה באופן צמוד ע"י עובדות סוציאליות מטעם הרווחה, זאת לאורך שנים ארוכות, טרם היוודע דבר הריונה ועד לאחר שהוצאה הקטינה ממשמורתה, וחלק נכבד מן התשתית הראייתית לחוסר מסוגלותה של המשיבה, נשען על עדויותיהן. אציגן בתמצית:

XXX עו"ס משפחה אשר ליוותה את המבקשת כשלוש שנים עובר ללידתה, **ממרץ 2013 ועד ליולי 2016**, תארה מערכת יחסים קשה וסוערת בין המשיבה לאביה, שכללה שימוש באלימות פיזית ומילולית של המשיבה כלפיו, וגררה הגשת תלונות למשטרה ע"י האב, ומתן צו הרחקה של המבקשת, מסבתה. כדוגמה לעוצמת מורכבות היחסים, כמו גם למסוכנות הנשקפת מן המשיבה, אפנה לדיווחה של מעין בדבר שיחה שקיימה עם המבקשת, במהלכה מסרה המבקשת: "שהיא קרובה להרוג את אביה ושהיא מוכנה לשבת בכלא על זה. גורם לי לעשות דברים שאני לא אחראית עליהם" (ר' ת / 1 ועמ' 23 לפרוטוקול). עו"ס המשפחה הוסיפה וספרה על תגובות קשות של המבקשת לתקריות עם אביה, בעטין פעלה נמרצות להפרדה ביניהם, לרבות מתן סיוע למשיבה שאפשר לה לשכור דירה משל עצמה.

XXX עו"ס משפחה(נוספת), טיפלה במבקשת מחודש **ספטמבר 2016 ועד לנובמבר 2017**, העידה בבית המשפט כי קבלה פניות חוזרות ממוקד ילדים בסיכון אודות דיווחים טלפוניים שנתקבלו במוקד בדבר צעקות של המבקשת על הקטינה ואביה (של המבקשת), דיווח בדבר חבלה על מצחה של הקטינה שעוררה את חשד המטפלים (ר' ת / 8 סעיפים 18-14, 46, 49), דיווח ממחלקת ילדים בבית חולים העמק ועוד. כמו כן העידה בדבר דיווחים שקבלה מכיתת התינוקות במעון, אודות אמירות חוזרות, קשות וחריפות, של המשיבה כלפי ביתה: "אין לי כוח לילדה, הרגה אותי הילדה הזאת, חירפנה אותי, לא אכפת לי שתצרח, אני משאירה אותה והולכת הביתה, נמאס לי ממנה" (ר' למשל ת / 4, ת/9).

XXX, עו"ס לחוק הנוער, קיבלה דיווחים רבים, לאורך חודשים ארוכים, וכולם יחדיו הצטרפו לתמונה קודרת אחת. מן הדיווחים השונים עלה כי המבקשת צורחת על הקטינה, מקללת אותה, מציגה בפניה תכנים וציפיות שאינן מותאמות לגילה, ומביעה כלפיה כעס רב בגין המצוקה אליה נקלעו, השתיים (לדוגמה – ר' סעיפים 43,45 בת/21).

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 חוסר מסוגלותה של המבקשת לגדל את ביתה עלה גם **בעדויות מטעמה**, אשר הציגו, אף אם
- 2 בצורה חלקית, סיטואציות מחיי היום יום הממחישות את הסכנה שנשקפה לקטינה עת
- 3 שהתה בגפה עם אמה, את התפרצויות הזעם, הכעסים הבלתי נשלטים, הציפיה מילדה בת
- 4 שנה להתנהגות לא מותאמת ועוד.. אציגן בתמצית:
- 5
- 6 **אביה של המבקשת, XXX**, סבה של הקטינה, אדם חולה נפש, המוכר לרשויות הרווחה
- 7 לאורך שנים ארוכות, המתגורר אצל אמו, תאר בפני בית המשפט כי הוא סייע לקטינה ככל
- 8 יכולתו, אישר כי בבית ננקטה אלימות מילולית דרך שגרה, והסביר כי העו"ס: "הייתה לא
- 9 רגילה כנראה לראות את הסערה והצעקות והאיומים האלה.."(עמ' 95). האב מסר כי הוא הגן
- 10 על הקטינה מפני עונשים שאמה בקשה לתת לה. למשל ביחס לסגירת הקטינה בחדר לבד אמר
- 11 כי: "כשאני הייתי בבית לא נתתי לזה לקרות"(עמ' 92), כשהמבקשת העמידה את הקטינה
- 12 בפניה כעונש, כשהיא בת "שנה פלוס", הוא היה מתערב, מלטף אותה, מאכיל אותה, אך:
- 13 "לא הייתי שובר את המילה של האמא כדי שלא תעשה את זה להרגל"(עמ' 93) ועוד. כמו כן
- 14 תאר את קשייה של ביתו להתמודד עם הקטינה: "היא מתייאשת להרגיע אותה, להחליף לה,
- 15 להביא לה דברים טובים שתירגע..(עמ' 97), והוסיף כי פעם – פעמיים בשבוע הוא קילח את
- 16 הקטינה, כי ראה שאינה נקיה (עמ' 92).
- 17
- 18 עדות חסויה מיום 22.1.19 – ר' פרוטוקול בתיקה פרטית.
- 19
- 20 **ניסיונות קודמים למתן עזרה וסיוע למבקשת –**
- 21 כאמור – המבקשת, הסובלת מנכות נפשית בשיעור של 100%, לוותה ע"י שרותי הרווחה שנים
- 22 ארוכות, ועוד טרם לידתה עלו ספקות בדבר יכולתה לגדל ילד במשמורתה, באופן עצמאי
- 23 וללא סיוע ופקוח. גורמי הטיפול שליוו את המבקשת לאורך כל השנים דיווחו בעדויותיהם
- 24 בפני כי לאורך כל הדרך העניקו את מירב הסיוע והתמיכה, תוך שימוש בכל הכלים המצויים
- 25 באמתחתם, אולם למרבה הצער כשלה המבקשת במשימתה, סירבה לחלק משמעותי מן
- 26 העזרה שהוצעה לה, ולא הצליחה להיתרם ולהפנים תכנים וסיוע שנאותה לקבל.
- 27
- 28 עו"ס לחוק הנוער סיכמה את כלל האמצעים ודרכי הטיפול שננקטו בעניינה של המבקשת,
- 29 לרבות הפנייתה החוזרת לקבלת סל שיקום (**שש פעמים**), הפנייתה למעון רב תכליתי (**כתשע**
- 30 **פעמים**) ושילובה **בשתי מסגרות** שונות, **כארבע פעמים**, ניסיונות רבים וחוזרים לשילוב
- 31 סומכת בביתה, וזאת מן החודש הראשון לחייה של הקטינה, מתן הדרכת הורים, סיוע כלכלי,
- 32 ועוד. עוד מסרה כי בוועדת תכנון טיפול מיום 22.10.17 הוסכם על הגשת בקשת נזקקות
- 33 בעניינה של הקטינה לבית המשפט לנוער, זאת על מנת להיעזר בצו טיפול והשגחה בקהילה,

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לדברן את המבקשת לשתף פעולה, ולהוביל לשיפור במצב הקטינה. עם זאת, בחלוף ימים, התקבל דיווח חמור נוסף אודות הפעלת אלימות פיזית של המבקשת כלפי ביתה, ועל כן לא היה מנוס מהוצאת צו חרום בעניינה (עמ' 76).

עו"ס לחוק הנוער הציגה בתצהירה, כמו גם במהלך עדותה בבית המשפט, את התמונה במלואה, בדבר הקשיים הרבים שגילתה המבקשת לאורך הדרך, חוסר מסוגלותה ומכלול הסיוע שהוצע וחתמה דבריה בהצהירה כי: "הצענו כל מה שיכולנו" (עמ' 74).

העובדות הסוציאליות, כל אחת בנפרד, העידו על המאמצים הרבים שהשקיעו בגיוס המשיבה לקבלת סיוע כזה ואחר, על הקושי במשימה זו, ועל הכישלון שחזרו ונחלו, בכל פעם מחדש, עת סירבה לשתף פעולה, או הפסיקה לעשות כן, בחלוף תקופת זמן קצרה.

כדוגמאות בלבד, אפנה לעדותה של XXX אשר פעלה לקבלת סל שיקום והכרה בנכות המבקשת, למען תקבל מענים מותאמים למוגבלותה, שיאפשרו לה קבלת סיוע מורחב, טיפול מותאם, שילוב בתעסוקה מתאימה ועוד. כמו כן הפנתה את המבקשת למרפאה לבריאות הנפש לקבלת סיוע מורחב, בנוסף לטיפול פסיכיאטרי ולטיפול במרכז למניעת אלימות, אך המבקשת סירבה (ר' עמ' 27 לפרוטוקול).

XXX תארה את ניסיונותיה החוזרים לשכנע את המבקשת לשלב את הקטינה במעון רב תכליתי, הנותן מענה מיטיב לטיפול בקטינה, למספר שעות מקסימלי (ר' למשל סעיפים 5-7 לת/ 8), ואת סירובה של המשיבה לקיים שיחות פרטניות (ר' סעיף 10 לת/ 8).

העו"ס תארה את הקשיים בשילוב סומכת בבית המשיבה (ר' סעיפים 23-24 לתצהיר), ואת אופן שילובה בתוכנית הגנה לתינוקות ("איתור בתי"), זאת לאור דיווחים מדאיגים ממוקד ילדים בסיכון. דרכי טיפול אלה, הופסקו בחלוף תקופה קצרה יחסית, נוכח סירובה של המבקשת להוסיף ולשתף פעולה (ר' עמ' 31 לפרוטוקול).

עוד דיווחה כי הקטינה סבלה מאיחור שפתי אך האם סרבה לקבל טיפול מקלינאית תקשורת, וסירבה לקבל הדרכה הורית בסוגיית התקשורת הלא מותאמת, שניהלה עם ביתה.

הגב' XXX, פסיכותרפיסטית, מנהלת תוכניות טיפוליות לילדים ותינוקות בסיכון, מסרה כי המבקשת שולבה בתוכנית "איתור בתי", זאת לאור היותה אם חד הורית, הסובלת מקשיי התארגנות. XXX דיווחה כי נתנה למשיבה הדרכה הורית בתחומים שונים, לרבות מושגי יסוד בסיסיים ביותר בענייני הורות, סדר יום, כללי הגיינה ועוד. עם זאת, מסרה כי בביקורי בית שערכה מצאה, לא פעם, כי: "מצאתי אותה לא תמיד נקייה.. היה חסר טיטולים, מגבונים, משחות.. (רק עמ' 65 לפרוטוקול)". קטיה הבהירה כי למרות ההדרכה וההסברים החוזרים, המבקשת התקשה מאוד להבין את צרכיה של הקטינה בכל ההיבטים: הפיזיים,

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

ההתפתחותיים והרגשיים. "תפקודה החורי ביחס לקטינה התבטא בהזנחה רגשית ופיסית, חוסר גרייה מותאמת...אופן התנהלותה פוגעני וגורם לנזק רגשי לקטינה.. " (ר' סעיפים 28-31 ל ת/ 19).

18. מהימנות העדויות: העובדות הסוציאליות העידו בפניי, ענו לשאלות שנשאלו בחקירה נגדית, בהמשך לתצהירי עדות ראשית שהוגשו מטעמן, וניכר היה כי מבקשות להביא את השתלשלות הדברים בצורה אוטנטית ומהימנה. העובדות תמכו עדויותיהן במסמכים שנכתבו בזמן אמת, בהן תעדו את התקשורת עם המבקשת, את היענותה וסירובה לדרכי הטיפול, את התרשמותן מתפקודה כמו גם ממצבה של הקטינה. לדוגמה: ת/ 1 - כתמיכה לעדותה של XX, ת/ 4 - ת/ 6, ת/ 9 - ת/ 11 - כתמיכה לעדותה של XXX, ת/ 24 (19-8) - כתמיכה לעדותה של XXX. עוד אדגיש כי עיקר עדויותיהן של העובדות הסוציאליות לא הוכחש ע"י המבקשת ובאת כוחה, לא במהלך חקירתן הנגדית ולא ע"י המבקשת עצמה - בעדותה. יתרה מכך: המבקשת אשרה בגרסתה, באופן פוזיטיבי, חלק ניכר מן האמרות, שבחה את העובדות ואת העזרה שקבלה וסיפרה בכנות ובחיוך כיצד סירבה, לעיתים, לקבל את העזרה וביקשה לחמוק ממנה.

19. דיווחים טלפוניים חסויים - עו"ס לחוק הנוער XXX בעדותה הציגה באופן כרונולוגי את הדיווחים השונים שנתקבלו מן השכנים וממקורות נוספים, אודות הסיכון הגבוה בו נמצאה הקטינה (ר' גם ת/ 6). אדגיש כי תוכנם של הדיווחים הינו בגדר "עדות שמועה", שכן המדווחים לא העידו בפניי, ועל כן וע"פ פקודת הראיות יתקבלו כראיה אך לעצם מסירתם ולא לאמיתות תוכנם. עם זאת, נוכח כמות הדיווחים, התכנים הדומים העולים בהם, והחיוזקים שקבלו במהלך שמיעת הראיות, הן בעדות המבקשת ועדים מטעמה (לדוגמה: עדותה של הגב' XXX - עמ' 16, עדותו של XXX, אביה של המשיבה עמ' 90) והן בעדויות הרווחה, נראה שהכמות הופכת לאיכות, וכי אך במסגרת המתוארת, יהוו נדבך נוסף להחלטתי זו.

20. סירוב המבקשת להשתלב ביחידת האמהות בבית שבתאי לוי - עו"ס לחוק הנוער מסרה כי המבקשת סירבה להצעה להשתלב ביחידת האמהות בשל סיבות כלכליות, משהבינה כי תאלץ לוותר על קצבתה החודשית, לטובת רכישת מזון וציוד לה ולביתה (ר' סעיף 54 לת/ 21). המבקשת בעדותה בבית המשפט מסרה כי: "לא הייתי מוכנה לא בגלל הקצבה או שאני לא רוצה את הבת שלי, אלא בגלל שכ"כ אהבתי את XXX (בעלת הדירה - ה.ש. - ט.ו.) כי היא הייתה כמו אמא בשבילי..". גם ד"ר XXX דיווח כי שמע מהמבקשת שחוששת לצאת ליחידת האמהות פן תאבד את הקצבה ואת דירתה " (ר' ת/ 21 עמ' 6). ר' גם ת/ 14 - סיכום מאת יחידת האמהות.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

21.

עדותה של המבקשת – המבקשת העידה בפני בצורה אוטנטית וקולחת, מרגשת ונוגעת ללב, תוך הבעת אהבה גדולה וחזקה לביתה, ומודעות ולו חלקית, למגבלותיה המולדות, לחוסר המסוגלות להתמודד עם קשיים שגרתיים, ולחצים מובנים המזדמנים דרך קבע, בגידול ילדים. בעדותה, אישרה למעשה פרטים רבים ומהותיים ביותר שעלו בעדויות מטעם הרווחה, והבהירה טוב יותר מכל חוות דעת את חוסר מסוגלותה לגדל את ביתה, את סירובה, לעיתים, לקבל עזרה, ואת **העדר היכולת לרכוש כלים ומיומנויות ליצירה או שיפור מסוגלות זו** (ר' עמ' 108-100).

המבקשת שיתפה בעדותה כי החליפה מקומות עבודה רבים, זאת לאור קשייה להתמיד במקום אחד ויציב, נוכח מגבלותיה המובנות, "המעסיקים פשוט, אמר הפסיכולוג ואמר נכון, רואים בי את הפגם שאני לא רואה". המבקשת מסרה בעדותה כי: **"אני לא יכולתי להשתלט עליה, היא הייתה בחדר שלה, הייתי שמה אותה במיטה, הייתי נותנת לה לבכות ולא נוגעת בה, לא יכולתי, היא הייתה צורחת בלי הפסקה, לא יכולתי לגעת בה כי פחדתי ממנה, משהיא נולדה לא היה שום חיבור בינינו, אני אוהבת אותה, הבת שלי ויצאה ממני, לא יכולתי להרגיע אותה ולהשתלט עליה אף פעם"** (עמ' 101). המבקשת הוסיפה ומסרה כי: **"רוב הזמן הייתי בחוץ, הוא צודק, הייתי פוחדת לחזור הביתה שהשכנים לא ישמעו את הצעקות..."**. המבקשת אשרה כי הכתה את הקטינה והסבירה כי: **"כן אני הרבצתי לה, כי היא לא רוצה לסתום את הפה שלה, זאת הבת שלי ויצאה ממני אבל היא לא שפויה, יש לה אבא לא שפוי וגם אני לא בריאה. ניסיתי וניסיתי לא להשתמש בכוח כמו שאמר הפסיכולוג, אמת לאמיתה, היא הביאה אותי למצבים קיצוניים, היא הביאה אותי לאפס. אי אפשר איתה. אני לא יכולה לשמוע את הצרחות שלה.. אני בתור הורה מה יכולה לעשות? זה מעבר ליכולות שלי."** בהמשך התייחסה למקרים פרטניים ומסרה כי:

"הייתה פעם אחת שנתתי לה סטירה...היה מקרה נוסף שהבאתי לה סטירה....במקלחת היא עצבנה אותי, שמתי לה מים בפה, לא יכולתי יותר, הוצאתי אותה והלבשתי אותה ושמתה אותה במיטה..." (עמ' 103-102).

בכנות וביושר אישרה המבקשת כי העובדות הסוציאליות ביקשו לסייע לה, שידלו אותה להכניס את הקטינה למעון על מנת להקל עליה את ההתמודדות ולהעניק מענה נכון לקטינה וביקשו להדריך אותה בביצוע פעולות שגרתיות עם הקטינה, בבית. המבקשת אישרה כי: **"הן באמת עזרו לי"** אך הסבירה כי סירבה להוסיף ולקבל הדרכה כי לא רצתה להקשיב לדברים, כי חשה שרודפים אחריה וכי: **"לא צריכה שיגידו לי איך לגדל את הבת שלי"** (ר' למשל עמ' 104 – 105).

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

22.

אבחון מסוגלות הורית – ד"ר XXX, פסיכולוג קליני, ערך אבחון מסוגלות הורית למבקשת בחודש מרץ 2018 ובסיומו קבע כי המשיבה נעדרת מסוגלות הורית, זאת לאור הבעיות הכרוניות מהן היא סובלת. מהמבחנים שערך עלה כי המבקשת סובלת מחוסר סבלנות, חוסר שליטה בדחף, עייפות וייאוש. המומחה הסביר כי המבקשת עלולה לפעול באלימות, שתופיע כתוצר של אימפולסיביות, חוסר שליטה ברגעי לחץ, מתוך תסכול וחוסר וויסות רגשי ואמר כי: "זה לא שהיא לא רוצה, פשוט אין לה כוחות" והפנה להתנהגותה של המשיבה לאורך ההליך, כאשר התקשתה להגיע לביקור פעם בשבוע וביקשה להוריד את תדירות המפגשים. דוגמה נוספת למסקנתו זו מצא בהחמצת המבקשת את ניסיון הטיפול ביחידת האמהות בבית שבתאי לוי, זאת מסיבה כלכלית, באומרה: **"עם כל הכבוד לילדה, יש דברים אחרים שצריך..."**.

המומחה ציטט בחוות דעתו אמירות קשות של המבקשת ביחס להתנהלותה בביתה, למול אביה ולמול ביתה ומסר את פרשנותו לדבריה, לפיה שמע את המבקשת אומרת לו: **"אל תתנו לי את הילדה והיא (המבקשת) עשתה את הכל ביושר שלה ובכנות שלה, היא בעצם היא אמרה: "אני מסוכנת אל תתנו לי את הילדה... זוהי נכון שהיא רוצה את הילדה אבל היא מבינה שהיא מסוכנת לה" (ר' עמ' 52)**. המומחה הסביר כי המבקשת אינה מודעת באופן אמיתי לבעיות מהן היא סובלת, ועל כן לא מבקשת עזרה ולהבנתה - לא זקוקה לה. המומחה הסביר כי המליץ על אימוץ שכן: **"סיכוי השיקום ההורי הם כמעט אפסיים"** (עמ' 56), זאת משום שהפרעות אישיות הן עמידות בפני טיפול (עמ' 52), משום שהבעיה היא כרונית ולא כתגובה למשבר, ולאור העובדה כי דחתה את כל ניסיונות הטיפול שהוצעו לה.

ד"ר XXX מסר עדותו בצורה קוהרנטית וברורה, ולהתרשמותי ביקש לדייק בפרטים על מנת להציג תמונה מלאה ומאוזנת. לדוגמה: המומחה **הדגיש את אהבתה** של המבקשת לביתה ואת רצונה לגדל את ביתה. לצד זאת הוסיף: **"זה לא שהמבקשת לא רוצה, אבל היא לא יכולה. במבחנים היא כן הביעה באופן מאד ברור את האהבה שלה לילדה, וזה מצד אחד. מצד שני היא מאד חוששת מעצמה מלהיות עם הילדה..."** (ר' עמ' 48 לפרוטוקול).

למעלה מן הצורך, הוסיף והסביר המומחה כי: **"היום היא (הקטינה – ה.ש. – ט.ו.) בת 3 ו 3 חודשים ... הילדה עברה הרבה טלטולים... כל מי שיתבקש לטפל בילדה הזו, יהיה מחויב לגייס מיומנויות הוריות וכוחות הוריים הרבה יותר גבוהים מהנורמה (עמ' 49) ... ילדים שנולדים עם סיכון גנטי, צריכים סביבה מיוחדת מיטיבה, כדי למנוע התפתחות של הפרעה"** (עמ' 59 לפרוטוקול).

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

23. חיזוק משמעותי נוסף בדבר המורכבות המשפחתית של הקטינה, חוסר המסוגלות של המבקשת, המסוכנות הגבוהה הנשקפת לקטינה מאמה, האלימות המילולית הבוטה שהופעלה כלפיה והחשש הכבד מהפעלת אלימות פיזית, מצאתי בהתנהגותה של המבקשת לאורך ניהול ההליך בפני. לדוגמה: בהתנהגותה בדיון מיום 22.1.19 (ר' עמ' 13 פרוטוקול), בפנייתה לד"ר XXX עת איימה עליו כי ישנה עדותו (ר' ת/ 22) ובעדות **החסויה** שנשמעה בפני באותו מועד (ר' תיקיה פרטית). לאירועים אלה, כמו גם לעדות זו, אייחס משקל משמעותי, נוכח עוצמתם הרבה כמו גם האוטנטיות והספונטניות שאפיינו אותם.
24. **מצבה של הקטינה** - עת הוצאה הקטינה ממשמורת אמה, סבלה מעיכוב התפתחותי כללי, מקשיים בתחום הביצועי בתחומים המערבים תיאום עין יד ותפיסה חזותית, מעיכוב בהתפתחות השפה, הן בתחום ההבנה והן בחום ההבעה, ומיכולת שפתית לקויה. הערכה פסיכולוגית שנערכה בעניינה, בחודש דצמבר 2017 מלמדת כי עיכובים אלה נבעו מחסך בגרייה התפתחותית מותאמת, מהעדר תיווך מילולי ומתן פשר להתנהגותה ולסביבתה. עוד עלה כי הקטינה סבלה מקשיים וחסכים רגשיים חריפים וניכר כי: **"ההתקשרות הראשונית פגועה**, והקטינה חרדה לסיפוק צרכיה הראשוניים להזנה ובטחון, ולכן מתקשה להתפנות למשחק וחקירת הסביבה". במהלך שהותה בקלט החרום חל שיפור הדרגתי במצבה ותפקודה, הן ביחס לעיכוב השפתי והן ביחס ליכולת ההתקשרות. המאבחן ראה את הקטינה, כפעוטה סקרנית ותקשורתית, ובהתאם לשיפור שחל במצבה הביע אופטימיות ביחס ליכולתה ליצור בעתיד ובהדרגה, קשר מיטיב ומובחן, ובדבר יכולתה לצמצם פערים התפתחותיים בעתיד, **והכל בתנאי שתקבל סיוע וגרייה מתאימה**, בהקשר של קשר עם דמויות מטפלות משמעותיות קבועות ויציבות בחייה. (ר' ת/ 15).
25. הקטינה הוצאה לקלט חרום בחודש אוקטובר 2017, ובחלוף כשמונה חודשים הועברה למשפחת אמנה חסויה, במשמורתה היא נמצאת מזה כשנה. דיווחים שנתקבלו אודותיה מלמדים כי הקטינה נקלטה היטב בביתה החדש, קשורה מאד להורי האמנה וניכר שיפור בתפקודה ובעיכוביה ההתפתחותיים במישורים השונים (למשל: ר' פרוטוקול מיום 29.11.18, עמ' ת/ 18 ועוד).
26. ב"כ המבקשת העלתה טענות בדבר חולשת הראיות מטעם הרווחה, ביקשה שלא לתת אמון בעדויות הסבתא ואביה של המבקשת, עדים שהופיעו מטעמה וגרסה כי הרווחה פעלה בפזיזות מבלי לאפשר למבקשת למצות זכויותיה ולקבל עזרה שתאפשר לה לגדל את הקטינה. לאחר ששמעתי ובחנתי את הראיות כולן, אדחה טענות אלה מכל וכל ואקבע כי אין להן כל בסיס. מן התצהירים, המסמכים והעדויות עולה כי עת שהתה הקטינה בבית אמה, נשקף לה

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

סיכון גבוה ביותר, אשר התממש בדמות התקשרות לקויה ועיכוב התפתחותי דרמטי במישורים שונים. עוד אקבע כי רשויות הרווחה עשו כל שלאל ידן על מנת לסייע למבקשת, וזאת למן הרגע הראשון בו הביאה את בתה מבית החולים לביתה, ועד אשר כלו כל הקיצין, וזעקותיה של הקטינה הקטנה הדהדו למרחקים, תרתי משמע.

סיכום:

27. במהלך שמיעת הסיכומים, קטעה המשיבה את הדיון, כמו ביקשה לסכם במילותיה שלה, את הישיבות הארוכות שגוללו קורותיה העגומות, וקורות משפחתה: "... אני עברתי דברים לא קלים, לא היה לי אמא ואבא, אני ואחי גידלנו את עצמנו לבד. אי אפשר לחזור הביתה ולהיות הכי רגועה עם הילדים שלך. גם לך יש התפרצויות. מה שעשיתי היה לטובת הילדה ולא לרעתה... אם בית המשפט יחליט להשאיר אותה שם אני אקבל את זה אך אהיה סביב הבת שלי גם אם זה ייקח עד גיל 18 ובגיל 18 היא תחליט לאן לחזור. אני חוויתי חיים קשים מאוד ואי אפשר לבוא בטענות לאמא...אני לא מאחלת לאף אחד את הצער הזה. לעקור ילד מאמא, גם אם עבר חיים לא קלים ועם מה שלא היה, אמא זה אמא... אני גדלתי עם שני הורים חולי נפש ולא הוציאו אותנו.. לקחו אותנו בגיל 14 לפנימייה ואבא שלי לא הסכים והשאירו אותנו אצלם. יש אלפי ילדים שגדלים ככה. גם לנו יש זכות קיום וזכות המשכיות. אני את שלי אמרתי. עורכת הדין תמשיך "(ר' עמ' 116 לפרוטוקול).

28. לאחר ששמעתי את העדים שהופיעו בפניי, קראתי בעיון את כל הדיווחים, המסמכים וחוות הדעת שהוגשו לי הגעתי לכלל מסקנה כי המבקשת, אישה אינטליגנטית, אם מסורה ודואגת, האוהבת את הקטינה, בתה היחידה, בכל מאודה, מעולם לא רצתה להרע או להכאיב לה ומבקשת אך טוב בעבורה.

המבקשת אישה החווה חיים רווי טראומות, מתמודדת עם מוגבלות נפשית ותפקודית, ביקשה לעשות את המרב והמיטב בעבור הקטינה, עת שהתה במשמורתה. עם זאת, נתקלה המבקשת בקשיים רבים, שמקורם במוגבלותה הכרונית, על גווניה השונים, הן ברכישת הכלים והן בישומם בפועל. מן החומר מצאתי כי רשויות הרווחה ניסו לסייע לה בכל אמצעי ודרך, לאורך תקופה ממושכת, אולם למרבה הצער, ולמרות רצונה של המבקשת להצליח במשימה, המאמצים כשלו. מן החומר עולה כי עת שהתה הקטינה במשמורת אמא, לא קבלה צרכי חיים חיוניים להתפתחות תקינה, סבלה מהזנחה קשה ועם צמיחתה של הקטינה, כך "צמחו" והתפתחו התמודדויות מורכבות יותר, והסכנה שנשקפה לשלומה הפיזי, הנפשי והרגשי של הקטינה – אך גדלה והעצימה, בהתאמה.

המבקשת העידה בפניי ובסוף דבריה חתמה ואמרה:

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תנ"ז 18-02-58461 מחלקה לשרותים חברתיים - נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

"אתם תעשו מה שנכון, אני את שלי אמרתי. אם אתם רוצים להחזיר אותה, אני אקבל אותה בזרועות פתוחות. אם היא לא תחזור, זה מאלוהים, ולא בידיים שלי, אתם מחליטים, מה שיהיה יהיה. אני תמיד אמשיך לפגוש אותה ולגבות אותה. אני הגב שלה וכל מה שיש לה בעולם הזה" (עמ' 108).

29. בסוף דבריי, אפנה אליך המבקשת, ואכתוב כי רואה אני בך, אישה אמיצה, מרשימה ומרגשת, לוחמת זכויות, הנאבקת על זכויותיך שלך ושל ביתך, לא מוותרת ולא אומרת נואש. כולי תקוה כי תכונות מבורכות אלה המוטבעות, גם הן, בגנטיקה אותה נושאת הקטינה, יהיו מתנתך לביתך, ובבוא היום, תדע הקטינה, לעשות בהן שימוש מושכל. עת תתבגר ילדתך הקטנה, ותגיע לגיל בגרות, תדע היטב כי אמה הביולוגית ניהלה מאבק עיקש להחזיקה ולהחזירה למשמורתה, אהבה ואוהבת אותה אהבת אמת, וביתה נכון ומצפה לה - תמיד. בהמשך לכך – שמעתי בקולך ואני יודעת כי את רוצה בעבור הקטינה את הטוב ביותר, טוב ממה שאת זכית לו, בטוח, מוגן ואוהב. בעת הזו, אקבע בצער רב, כי להתרשמותי אין ביכולתך לספק לקטינה את אותו בית מוגן, יציב ובטוח, לתת מענה לצרכייה הבסיסיים שיאפשר את התפתחותה התקינה, ולהעניק לה את מה שאת כל כך רוצה בעבורה.

30. בשם זכותה של הקטינה לבית אוהב וחם, יציב וקבוע, למען תזכה לממש זכות בסיסית זו, ובשם זכותה של המבקשת ל"סופיות הדיון", למען תדע כי ההליך המשפטי הסתיים, כי עליה למצוא מנוח מן המאבק, ולהבין כי יש לקבל ולהסתגל לשגרה חדשה, על כל הכרוך בה, אני קוראת לרשויות הרווחה לפעול בדחיפות בעניינה של הקטינה, כמו גם בעניינם של קטינים נוספים שמצבם דומה, ולקדם הליכים מתאימים בבית המשפט לענייני משפחה, ויפה שעה אחת קודם.

לאור כל האמור, אני דוחה את עתירת המבקשת לשינוי דרכי הטיפול וקובעת כי הקטינה תישאר אצל משפחת האמנה בה שולבה, כאמנה חסויה, לטווח ארוך, עם אופק אימוץ. ניתנה היום, כ"ו תשרי תשפ"א, 14 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.

טל ויסמן בן שחר, שופט